

MNENJE 02/2011

EVROPSKE AGENCIJE ZA VARNOST V LETALSTVU

z dne 19. aprila 2011

**o uredbi Komisije o določitvi izvedbenih predpisov za usposobljenost
kabinskega osebja, vključenega v komercialni zračni prevoz**

„Usposobljenost kabinskega osebja in s tem povezana potrdila“

Pojasnilo

I. Uvod

1. Namen tega mnenja je pomagati Komisiji pri določitvi izvedbenih predpisov za osebje v civilnem letalstvu iz člena 4(2) Uredbe (ES) št. 216/2008¹ Evropskega parlamenta in Sveta (v nadaljnjem besedilu: osnovna uredba).
2. Osnovna uredba vzpostavlja celovit okvir za opredelitev in izvajanje skupnih tehničnih zahtev in upravnih postopkov na področju civilnega letalstva. V tem okviru se to mnenje nanaša posebej na usposobljenost kabinskega osebja, vključenega v komercialni zračni prevoz z zrakoplovi iz člena 4(1)(b) in (c) navedene uredbe.
3. Cilj predlaganega dela o kabinskem osebju (v nadaljnjem besedilu: del CC) je določiti skupne tehnične zahteve za določitev pogojev za izdajo, ohranitev, spremembo, omejitev, začasni odvzem ali preklic potrdil kabinskega osebja, predvidenih s členom 8(4) in (5)(e) osnovne uredbe, ter privilegijev in odgovornosti njihovih imetnikov.
4. Del CC, kot je predlagan v tem mnenju, je sestavljen iz treh poddelov, med katerimi so:
 - o poddel GEN, splošne zahteve;
 - o poddel CCA, posebne zahteve za potrdila kabinskega osebja;
 - o poddel TRA, zahteve za usposabljanje za prosilce za izdajo potrdil kabinskega osebja in njihove imetnike.
5. V besedilu, predlaganem v tem mnenju, so upoštevane spremembe prvotnih predlogov agencije, ki so bile rezultat javnega posvetovanja (kot so bili objavljeni v obvestilu o predlagani spremembi (v nadaljnjem besedilu: obvestilo NPA) 2009-02e), in nadaljnje spremembe, izvedene po pregledu prejetih odzivov na dokument o odzivih na pripombe (CRD).

II. Posvetovanje

6. Prvotni predlogi za del CC so bili objavljeni kot del obvestila NPA 2009-02 na spletni strani agencije (<http://www.easa.europa.eu>) 30. januarja 2009.
Obdobje posvetovanja o obvestilu NPA je bilo na zahtevo zainteresiranih strani podaljšano v skladu s členom 6(6) postopka za oblikovanje predpisov², da bi se zagotovilo prekrivanje s povezanimi obvestili NPA in več časa za pripombe, pri čemer sta bila upoštevana velikost in obseg obvestila NPA.
7. Obvestilo NPA 2009-02 je bilo razdeljeno na sedem ločenih dokumentov, od katerih je eden, to je NPA 2009-02e³, vseboval osnutke predlogov za izvedbene predpise ter s tem povezane sprejemljive načine usklajevanja in navodila za usposobljenost

¹ Uredba (ES) št. 216/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. februarja 2008 o skupnih predpisih na področju civilnega letalstva in ustanovitvi Evropske agencije za varnost v letalstvu in razveljavitvi Direktive Sveta 91/670/EGS, Uredbe (ES) št. 1592/2002 in Direktive 2004/36/ES (UL L 79, 19.3.2008, str. 1), kakor je bila spremenjena z Uredbo (ES) št. 1108/2009.

² Sklep upravnega odbora agencije EASA 08-2007 o spremembi in nadomestitvi postopka za oblikovanje predpisov, sprejet na sestanku upravnega odbora 03-2007 13. junija 2007. (http://www.easa.eu.int/ws_prod/g/management-board-decisions-and-minutes.php).

³ NPA 2009-02e: http://easa.europa.eu/ws_prod/r/doc/NPA/NPA%202009-02E.pdf.

kabinskega osebja, vključenega v komercialni zračni prevoz, in s tem povezana potrdila kabinskega osebja iz člena 8(4) in (5)(e).

8. Agencija je do 31. julija 2009⁴, zadnjega dne obdobja posvetovanja, prejela 568 pripomb v zvezi z delom CC. Glavne pripombe so poslali nacionalni letalski organi, organizacije letalskih prevoznikov in združenja kabinskega osebja ter posamezne letalske družbe in posamezniki.
9. Delo v zvezi s pregledom pripomb je temeljilo na skupnem pristopu k razširitvi pristojnosti EU, o katerem so se dogovorili agencija, Evropska komisija in upravni odbor agencije. S tem skupnim pristopom je bila določena ne samo podrobna prednostna razvrstitev dela, ki naj bi jo pripravila agencija, ampak tudi pomembna načela, na katerih naj bi temeljil pregled pripomb. Ta načela so vključevala: upoštevanje standardov in priporočenih praks Mednarodne organizacije civilnega letalstva, zakonodaje EU in sprejetih skupnih letalskih predpisov (JAR); potrebo po ustreznem upoštevanju varnostnih in regulativnih načel ter sedanje razdelitve besedila med zavezujočo in nezavezujočo zakonodajo; potrebo po ustreznem upoštevanju omejitev, kot so spremembe, izhajajoče iz osnovne uredbe in obvestil NPA Združenih letalskih organov (JAA), glede katerih je bilo doseženo soglasje; potrebo po oblikovanju sorazmernih zahtev; in nazadnje zahtevo, naj se posebna pozornost nameni jasnosti, pravni varnosti in izvršljivosti predlaganega zakonodajnega besedila.
10. Agencija je rezultat pregleda pripomb in nastali osnutek besedila predložila skupinama za pregled OPS.001 za komercialni zračni prevoz (CAT)⁵ in za nekomercialne prevoze s kompleksnimi zrakoplovi na motorni pogon (NCC)⁶.
11. Navedeni skupini sta bili ustanovljeni v skladu s postopkom za oblikovanje predpisov ter sta vključevali člane temeljne skupine za pripravo osnutka OPS.001 in druge strokovnjake iz agencije, nacionalnih letalskih organov in industrije, ki niso sodelovali v začetni fazi priprave osnutka.
12. Na podlagi skrbnega pregleda vseh pripomb k obvestilu NPA in prispevka skupin za pregled so bili pregledani predlogi 7. oktobra 2010 objavljeni na spletni strani agencije kot dokument o odzivih na pripombe k obvestilu NPA 2009-02e □ del o kabinskem osebju. Agencija je do izteka roka 7. decembra 2010 prejela 80 odzivov (ki so privedli do 176 različnih odzivov) od 35 predstavnikov zainteresiranih strani, vključno z nacionalnimi letalskimi organi, organizacijami letalskih prevoznikov in združenji kabinskega osebja ter posameznimi organizacijami za usposabljanje, letalskimi družbami in proizvajalci naprav za usposabljanje.
13. 29 odzivov na del CC se je nanašalo na operativne zahteve za kabinsko osebje, objavljene v dokumentu o odzivih na pripombe za zahteve za organizacije (del OR □ OR.OPS.CC), pet pa na predloge o poddelu AR.CC, objavljene v dokumentu o odzivih na pripombe za zahteve za organe (del AR). Podobno je bilo 29 od 113 odzivov v zvezi s kabinskim osebjem, ki so bili prejeti glede dokumenta o odzivih na pripombe v zvezi z deloma AR in OR (AR.CC in OR.OPS.CC), odzivov na del CC. Nekateri od njih so bili podvojeni.

⁴ Agencija je v skladu s členom 6.6 sklepa upravnega odbora 08-2007 obdobje posvetovanja podaljšala za dodatna dva meseca, da bi zagotovila prekrivanje s povezanimi obvestili NPA (od 30. maja 2009 do 31. julija 2009).

⁵ Sestava skupine za oblikovanje predpisov za CAT
(http://www.easa.europa.eu/ws_prod/r/doc/NPA/Review%20Group/GC%20OPS%20001%20CAT.pdf).

⁶ Sestava skupine za oblikovanje predpisov za NCC
(http://www.easa.europa.eu/ws_prod/r/doc/NPA/Review%20Group/GC%20OPS%20001%20CMPA.pdf).

III. Povzetek odzivov, prejetih na dokument o odzivih na pripombe glede dela CC, in nastalo besedilo

14. Agencija je temeljito analizirala in ocenila vse prejete odzive. Na podlagi tega je bil spremenjen osnutek besedila dokumenta o odzivih na pripombe za del CC. Dodatne informacije so na voljo v nadaljevanju pod ustreznimi naslovi.

Krovna uredba za del CC

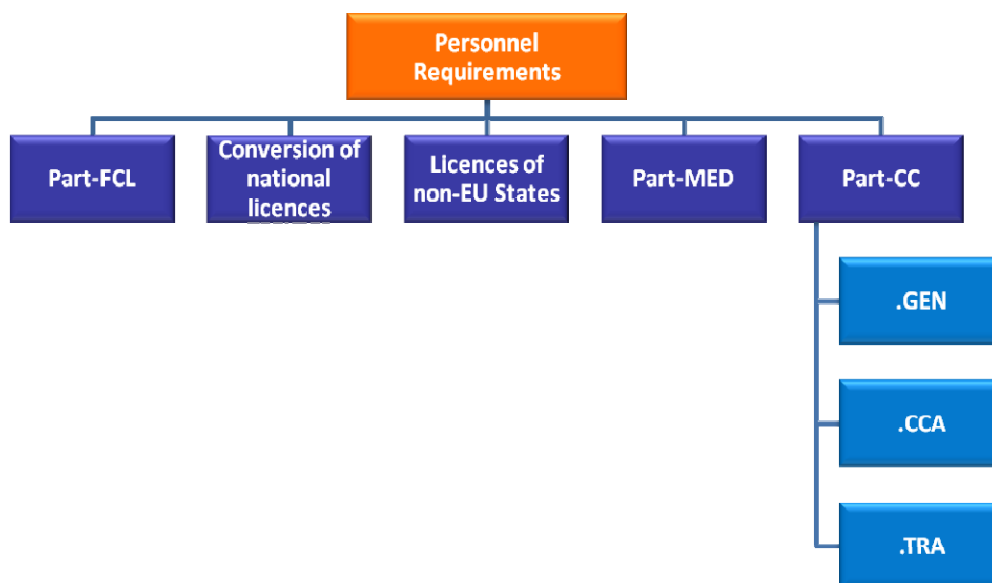
15. **Krovna uredba o osebju v civilnem letalstvu** vsebuje zahteve za države članice, opredeljuje splošno veljavnost delov, ki jih zajema, ter predlaga prehodne ukrepe, ki lahko vključujejo možnost izbire⁷, če se nanašajo na čas po 8. aprilu 2012. Ker se mnenja agencije za prvo razširitev objavljajo v več fazah, je pričakovati, da bodo tudi z njimi povezane uredbe sprejete v več fazah, glede na to, da bo po koncu postopka Komisije za sprejetje uredba o osebju v civilnem letalstvu zajemala dele FCL, MED in CC (tj. predpise o licenciranju letalske posadke in njenih zdravniških spričevalih ter o usposobljenosti kabinskega osebja in njegovi zdravstveni sposobnosti).
16. **Večina prejetih odzivov na krovno uredbu o delu CC, objavljenih v dokumentu o odzivih na pripombe**, je bila osredotočena na predlagano zahtevo, naj se potrdila o varnostnem usposabljanju, izdana v skladu s Prilogo III k Uredbi Sveta (EGS) št. 3922/91⁸, kakor je bila spremenjena z Uredbo Komisije (ES) št. 859/2008⁹ (v nadaljnjem besedilu: uredba EU-OPS), nadomestijo s potrdili kabinskega osebja v novi obliki, in na predlagana prehodna obdobja.
17. **Krovna uredba, objavljena v tem mnenju:** splošno načelo izvzetja potrdila o varnostnem usposabljanju, izdanega v skladu z uredbo EU-OPS za kabinsko osebje, vključeno v komercialni zračni prevoz, je bilo ohranjeno in pojasnjeno. Prav tako so bila s tem povezana prehodna obdobja za nadomestitev teh potrdil s potrdili kabinskega osebja v novi obliki podaljšana do 8. aprila 2017, podobno kot bo veljalo za ponovno izdajo pilotskih licenc, v skladu s skupnimi letalskimi predpisi, v novi obliki, da bi:
- o državam članicam in zadevnim zainteresiranim stranem zagotovili več časa za izdajo potrdil kabinskega osebja v novi obliki ter
 - o zajeli različne položaje članov kabinskega osebja, ki bodo ob začetku veljavnosti te uredbe imeli potrdilo o varnostnem usposabljanju, izdano v skladu z uredbo EU-OPS. Pri tem se upošteva, da se je zahteva za opravljeno usposabljanje za tip zrakoplova poleg začetnega usposabljanja pred izdajo potrdil kabinskega osebja, kot je bila sprva predlagana v obvestilu NPA in dokumentu o odzivih na pripombe, črtala, s čimer je bila omejena na opravljeno začetno usposabljanje.
- Čeprav je to nenavadno za letalsko posadko, so izkušnje pokazale, da se člani kabinskega osebja lahko odločijo, da za eno ali več let prenehajo leteti. V takem primeru znanja in strokovnosti, pridobljenih med njihovim začetnim usposabljanjem, ni mogoče ohranjati z letalskimi izkušnjami ter s tem povezanim zahtevanim usposabljanjem in preverjanjem, zato veljavnost začetnega usposabljanja po določenem obdobju neletenja poteče.
18. V členu 1 krovne uredbe so naštet potrebne spremembe uredbe Komisije o osebju v civilnem letalstvu, da se vključi kabinsko osebje, in sicer:

⁷ Možnost izbire je vrsta prehodnega ukrepa, ki državam članicam prepušča odločitve, ali bodo do zakonsko določenega roka odložile izvajanje nekega predpisa.

⁸ UL L 373, 31.12.1991, str. 4–8.

⁹ UL L 254, 20.9.2008, str. 1.

- o pod naslov „Obseg in področje uporabe“ se doda točka o usposobljenosti kabinskega osebja;
 - o pod naslov „Opredelitve pojmov“ se doda opredelitev člana kabinskega osebja: z njo se upoštevajo spremembe, ki so se zgodile v letalskem sektorju od prvotne izdaje predpisov JAR-OPS 1, ki so vsebovali opredelitev, ki jo zdaj vsebuje uredba EU-OPS, in zagotavlja večja pravna varnost. Zajema vse naloge kabinskega osebja in območja, na katerih to opravlja naloge (v kabini zrakoplova in zunaj nje, npr. po evakuaciji), in jasno določa, da mora biti tako osebje usposobljeno za opravljanje zahtevanih nalog;
 - o doda se nov člen „Usposobljenost kabinskega osebja in s tem povezana potrdila“, ki določa, da mora biti osebje, vključeno v komercialni zračni prevoz z zrakoplovi iz člena 4(1)(b) in (c) osnovne uredbe, usposobljeno v skladu z delom CC, in vsebuje opis prehodnih ukrepov. Obravnavan je tudi poseben primer članov kabinskega osebja, vključenega v komercialni zračni prevoz s helikopterji, ki jim trenutno ni treba imeti potrdila o varnostnem usposabljanju.
19. Člen 2 krovne uredbe določa datum začetka veljavnosti in zagotavlja možnosti izbire v zvezi z določbami za dokumente in vodenje evidence ter za izdajo potrdil kabinskega osebja članom kabinskega osebja, vključenega v komercialni zračni prevoz s helikopterji.
20. V spodnjem diagramu je prikazana shema dela CC kot Priloge V h krovni uredbi za osebje v civilnem letalstvu, kot je objavljen v tem mnenju.

Del CC – zahteve za usposobljenost kabinskega osebja

21. Predlogi iz dokumenta o odzivih na pripombe za del CC so vsebovali zahteve za usposobljenost in s tem povezana potrdila, kot se uporabljajo za kabinsko osebje, vključeno v komercialni zračni prevoz. Navedene zahteve so dopolnjene z operativnimi zahtevami za operatorje, ki upravljajo zrakoplove s kabinskim

osebjem, ter zahtevami za organe v zvezi s prosilci za izdajo potrdil kabinskega osebja in njihovimi imetniki.

22. **Odgovore na dokument o odzivih na pripombe** je poslalo 35 predstavnikov zainteresiranih strani, in sicer:
- šest držav članic: od tega so tri potrdile zaskrbljenost v zvezi z nekaterimi predlogi v dokumentu o odzivih na pripombe in predlogi iz obvestila NPA, druge spremembe pa so podprle;
 - pet evropskih organizacij letalskih prevoznikov in šest posameznih letalskih družb iz treh držav članic je kljub spremembam prvotnih predlogov potrdilo svoje nestrinjanje z obsegom potrdila kabinskega osebja;
 - 13 organizacij kabinskega osebja: vse so se pritožile, da so bili predlogi v dokumentu o odzivih na pripombe bistveno okrnjeni, in zahtevale vrnitev k prvotnim predlogom iz obvestila NPA;
 - pet organizacij za usposabljanje in proizvajalcev naprav za usposabljanje je izrazilo zaskrbljenost zaradi neobstoja skupnih zahtev za odobritev organizacij za usposabljanje in naprav za usposabljanje ter zahtevalo, naj taka merila ali standarde pripravi agencija EASA.
23. **Glavna vprašanja** – Pri pregledu prejetih odzivov so bila opredeljena naslednja glavna vprašanja:
- **Obseg potrdila kabinskega osebja:**
 - Predlog, naj bo pred izdajo potrdila kabinskega osebja poleg začetnega usposabljanja potrebno tudi posebno usposabljanje za tip zrakoplova, se je izkazal za glavno vprašanje. V večini odzivov je bilo izraženo mnenje, da bi bilo treba potrdilo izdati po opravljenem začetnem usposabljanju, kot v skladu z uredbo EU-OPS, zahteva po posebnem usposabljanju za tip zrakoplova pa da ni potrebna.
 - **Pogoji za uporabo potrdila s strani imetnikov:**
 - Zahteva, da je treba imeti med opravljanjem nalog na zrakoplovu potrdilo pri sebi, je sprožila različne odzive.
 - Zahteva glede zdravstvene sposobnosti kabinskega osebja, ki jo vključuje že uredba EU-OPS, je bila kot taka v celoti sprejeta.
 - **Zahteve za usposabljanje:**
 - V drugih odzivih je bilo izraženo mnenje, da bi bilo treba v dodatku k izvedbenim predpisom določiti podroben program usposabljanja, ki bi imel enak status kot v uredbi EU-OPS, da se zagotovi zanesljivost in olajša priznavanje potrdil kabinskega osebja v Evropski uniji.
24. **Nastalo besedilo, predstavljeno v mnenju:** izvedbeni predpisi dela CC so vključeni v tri poddele, kot je opisano v nadaljevanju.
25. **Poddel GEN dela CC – splošne zahteve**
- Poddel GEN vsebuje izvedbene predpise, v katerih sta opredeljena pristojni organ (CC.GEN.001) in obseg (CC.GEN.005) dela CC. Določa tudi postopek za oddajo vloge za potrdilo kabinskega osebja (CC.GEN.015) in najnižjo starost prosilcev (CC.GEN.020).
 - Poddel GEN tudi vsebuje izvedbene predpise v CC.GEN.025, ki opisujejo privilegije, povezane s potrdilom kabinskega osebja, zahtevanim v skladu z delom CC, ter pogoje za njegovo uporabo in odgovornosti imetnikov. Potrjeni sta zahtevi, ki jih vsebuje že uredba EU-OPS, in sicer za stalno sposobnost in

usposobljenost za tip zrakoplova, s katerim bo osebje letelo. Zahteva, da je treba imeti med izvajanjem privilegijev pri sebi potrdilo, je bila iz razlogov, opisanih v naslednjem odstavku, prenesena v nov izvedbeni predpis „CC.GEN.030 Dokumenti in vodenje evidence“.

- Navedeni izvedbeni predpis je bil pripravljen za pojasnitev odgovornosti imetnikov v zvezi z njihovimi osebnimi strokovnimi dokumenti in evidencami o usposabljanju. Agencija ob upoštevanju različnih izraženih mnenj meni, da mora biti kabinsko osebje tako kot vsako drugo osebje v civilnem letalstvu, ki mora ravnati v skladu s pravili, sposobno kadar koli dokazati skladnost. To je temeljni namen vsakega strokovnega dokumenta, ki se zahteva s pravili o varnosti v letalstvu. Njegov cilj je okrepiti ozaveščenost in zavezanost imetnikov za zagotavljanje, da ravnajo v skladu z veljavnimi predpisi ter da so s tem povezani dokumenti veljavni in dobro ohranjeni. Namenjen je tudi lažšanju preverjanj na ploščadi. Ta zadnja točka postaja vse pomembnejša v sedanjem letalstvu, ko je vse več svobodnih in sezonskih članov letalskega osebja in kabinskega osebja s polovičnim ali polnim delovnim časom, ki delajo za več kot enega operatorja.
- Poleg tega je treba ohraniti potrdila kabinskega osebja, kot to določa osnovna uredba (člen 8(5)(e)). Ker se potrdilo kabinskega osebja izda po začetnem usposabljanju, torej v običajnih razmerah za nedoločen čas, se lahko zahtevana stalna skladnost imetnika z drugimi veljavnimi varnostnimi predpisi dokaže le, če je potrdilo dopolnjeno s seznamom usposobljenosti za tip zrakoplova, ki jih operatorji dajo na voljo vsakemu imetniku potrdila kabinskega osebja, ki ga zaposlujejo. Ker morajo imeti vsi operatorji vzpostavljen sistem, s katerim svojemu osebju sporočajo informacije in novosti v zvezi z varnostjo, se to predlaga kot najbolj praktična možnost v primerjavi z upravnim postopkom organa ali odobrene organizacije za ponovno izdajo in/ali podaljšanje potrdil.

26. **Poddel CCA dela CC – posebne zahteve za potrdila kabinskega osebja**

- Poddel CCA vsebuje izvedbene predpise, ki se nanašajo posebej na izdajo, veljavnost in začasni odvzem ali preklic potrdila kabinskega osebja. Potrdilo kabinskega osebja se izda po uspešno opravljenem začetnem usposabljanju in s tem povezanim preverjanjem. Skladnost z vsemi drugimi veljavnimi zahtevami za usposabljanje ostaja pogoj, da imetnik potrdilo lahko uporablja, kot je bilo že navedeno.
- Kot je bilo zahtevano v odzivih iz več držav članic, se lahko naloga izdajanja potrdil (CC.CCA.100), če tako odloči država članica v skladu s členom 8(4) osnovne uredbe, prav tako prenese na organizacijo, če jo za to pooblasti pristojni organ.
- Izvedbeni predpis v CC.CCA.105 o veljavnosti potrdila kabinskega osebja je bil spremenjen, prvotno predlagani pogoji veljavnosti pa so bili nadomeščeni z drugimi predlogi, ki so jih predlagali predstavniki zainteresiranih strani, namreč da veljavnost potrdila poteče, če ga pristojni organ začasno odvzame ali prekliče ali če imetnik ne izvaja svojih privilegijev več kot 60 mesecev.
- Izvedbeni predpis v CC.CCA.110 o začasnem odvzemu in preklicu potrdila kabinskega osebja določa zelo podobne pogoje, kot se uporabljajo za drugo osebje v civilnem letalstvu in na podlagi katerih lahko pristojni organ potrdilo začasno odvzame ali prekliče.

27. **Poddel TRA dela CC – zahteve za usposabljanje za prosilce za izdajo potrdila kabinskega osebja in njihove imetnike**

Poddel TRA vsebuje izvedbene predpise, ki se nanašajo posebej na zahteve za usposabljanje, ki večinoma temeljijo na ustreznih zahtevah iz uredbe EU-OPS.

- o Podroben program začetnega usposabljanja, zahtevan s CC.TRA.220, je določen v dodatku k delu, ki ima enak pravni status kot v skladu z uredbo EU-OPS. To bi moralo olajšati priznavanje potrdil kabinskega osebja po vsej Evropski uniji.
- o Usposobljenost za tip ali različico zrakoplova na podlagi CC.TRA.225, v kateri se upoštevajo sedanje zahteve za usposabljanje in preverjanje iz uredbe EU-OPS, je določena kot pogoj za to, da lahko imetnik uporablja potrdilo. Programi usposabljanja bodo določeni v izvedbenih predpisih, ki bodo namenjeni operatorjem in bodo zajemali letalske operacije (del CAT).

28. Vprašanje, ki ga je treba upoštevati pri oblikovanju dodatnih predpisov

Postopek posvetovanja je jasno pokazal, da je večina držav članic in zainteresiranih strani soglasna glede potrebe po razvoju skupnih meril ali standardov na ravni EU za odobritev organizacij za usposabljanje kabinskega osebja, za usposobljenost inštruktorjev in izpraševalcev ter za naprave za usposabljanje. Agencija zato na podlagi skupnega razumevanja pravne podlage in dogovora z zakonodajalcem predlaga, naj se ta vprašanja obravnavajo v prihodnji nalogi za oblikovanje predpisov.

Köln, 19. aprila 2011

P. GOUDOU
Izvršni direktor